

Sörmlänningen Pehr Stabbe Lustig resande med visesäck

Här vid kort talas om Pehr Stabbe med "visesäcken". På 1700-talet var han förmodligen en välkänd figur i Sörmland, omsjungen och omtalad. Han var en glad och livad vägarnas riddare, som för omkring och gjorde affärer med visor, historier och "an- at bland". Visforskaren Ulf Peder Olrog har låtit Folket stifta vänskap med Pehr Stabbe, som är representerad på Svenskt arkiv.

En av våra äldre bevarade tryck — tryckt i Örebro — finns i tvänne stycken nöj- och en av dessa berättar just om Pehr Stabbe som var trolligen strängnäsbo, på sina affärs- och sångar- i sin naturligtvis både i Skåne och "Qwecksund" andra välkända platser.

Här börjar visan:

Visan jag sjunger helt lustig
och tjäck
Om Pehr Stabbe och hans

wisesäck

samt hästen den bruna han rider
uppå
Helt lustig och nöjder han alltid
månd gå

Visan har hela 15 verser och i
en av dem berättas att:

Den lilla Pehr Stabbe har sådant
maner

Han sjunger och trallar, han
skrattar och ler:

Han handlar med visor och annat
ibland

Och söker sig föda med ärliger
hand.

Pehr Stabbe sjunger både om
"Pigor och Jungfrur och Möer"
och om kung och drottning, prin-
sessor och prinsessor. I vers 7 får vi
sån "lokal" färg:

I träl på hästen han pryder sin
kropp

Men stegen skall brukas när han
stiger opp

Han kommer från Strengnäs med
Wisorna mång

Och börjar sin resa med trall och
med sång.

Wid Tunafors Bruk, där han wis-
tas som mäst

I Snoppetorps gjärde, där släpper
han sin häst

Hos Finström och Julius han wis-
tas ibland

Ja, ofta så gångar han in uti
Stan

När han där har varit en liten
en tid
Sen far han med hästen och Wis-
påsen nid
Till Qwecksund och bjuder åt Bön-
deren all
ut visor och sjunger fallallerilall

I en av de sista verserna anty-
des att Pehr Stabbe är strängnäs-
bo:

Pehr Stabbe han reser ur Städer,
på Land,

Han wistas i Strengnäs och född
uti Hall'n

En Jätte till växten, som liknar
en Dwärg

fast krafterna fela i ben och i
märg.

Visorna var förr i världen den
enda litteratur som hade näm-
värd spridning hos den enkla all-
mogen — bortsett från Bibeln och
psalmboken — och den sjungande
handelsresanden i visor, Pehr

Stabbe, hade nog sin stora bety-
delse när det gällde människor-
nas själsliga spår. Han hade sä-
kert sin "wispåse" full med skil-
lingtryck, som skildrade mer eller
mindre skakande händelser land
och rike kring.

"Hollæns- Dansk kan man siger af Burman" (Holger Dansk vann
seger över Burman) står det på en målning i Floda kyrkas valv.
Målningen utfördes i slutet av 1400-talet och är äldsta belägget
för att ballader sjungs i Sverige på medeltiden. Denna avbildning
av kyrkmålningen är f. n. utställd på Stockholms högskola.
(Foto: Hasse Lundh.)

Stigtomtåbon, fil. lic. Ulf Peder Olrog (t.v.) är en visforskningsens
eldsjäl. Här ses han på visarkivet, som också är träffplats för
Visans vänner, tillsammans med visarkivets nuvarande energiske
föreståndare, fil. kand Bengt R. Jonsson.